

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/2034 - 2023/313 - 2023/453
Toplantı Tarihi/Sayısı : 18.7.2023/34
Karar Numarası : 2023/543
Başvuran : M.Y.
Başvuran Vekili : -
Adres :
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Haberleşme hürriyetinin ihlal edildiği iddiası ile sorumlular hakkında gereğinin yapılması talebine ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, Bolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan eşi E.Y.'ye faks göndermek istediğini, Mektup Okuma Komisyonu tarafından yapılan değerlendirme sonucu Bolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü Disiplin Kurulu Başkanlığı'nın 2/12/2021 tarihli kararı ile "*Kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapanlar hakkında asılsız ve mesnetsiz ifadeler kullanıldığı için ilgili kişiye gönderilmeyip Kurumda muhafaza edilmesi*" yönünde karar alındığını, daha sonra bu karara karşı Bolu İnfaz Hakimliğine şikayette bulunduğunu ve Hakimlik tarafından şikayetin kabulü yönünde karar verildiğini ve bahsi geçen faksın 1 ay gecikme ile eşine iletildiğini iddia ederek yaşanan gecikmeden sorumlu olan kişiler hakkında gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Amaç ve kapsam*" başlıklı 1'inci maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir."

4. 6701 sayılı Kanun'un "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek araştırmak karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara

bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; ... i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek ...”

5. 6701 sayılı Kanun’un “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“(2) İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir.

(...)

(4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.

(...)

6. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Kanuna aykırı olduğu iddia edilen uygulamanın düzeltilmesinin ilgili taraftan talep edilmesi” başlıklı 39’uncu maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“(1) Başvurucu, Kuruma başvurmadan önce Kanuna aykırı olduğunu iddia ettiği uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder.

(2) Talebin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir.

(...)

7. Mezkûr Yönetmelik’in “Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar” başlıklı 40’inci maddesi şöyledir:

“(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.”

8. Mezkûr Yönetmelik’in “Ön incelemenin yapılması” başlıklı 48’inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...), ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, d) Kuruma başvurmadan önce Kanuna aykırı olduğu iddia edilen uygulamanın düzeltilmesinin ilgili taraftan talep edilip edilmediği (...) yönlerinden incelenir.”

9. Mezkûr Yönetmelik’in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67’nci maddesi şöyledir:

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinin kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı, insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

12. Bununla birlikte başvuru, başvuranın eşine göndermek istediği faksın mektup okuma birimi tarafından sakıncalı görülerek alıkonulması nedeniyle haberleşme hürriyetinin ihlal edildiği, İnfaz Hakimliği tarafından itirazının kabul edilmesi üzerine bahsi geçen faksın eşine 1 ay gecikme ile gönderildiği iddiası ile yaşanan gecikmeden sorumlu kişiler hakkında gereğinin yapılması talebine ilişkindir.

13. Mezkûr Kanun'un 17'nci maddesinin ikinci fıkrasında; ilgililerin, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep etmeleri gerektiği ve bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapabilecekleri düzenlenmiştir. Başvuru dilekçeleri ve eklerinin incelenmesinden; Eskişehir L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda cezasını infaz etmekte olan başvuranın eşi E.Y'ye göndermek istediği faksın, Bolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü Disiplin Kurulu Başkanlığınca verilen "*Kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapanlar hakkında asılsız ve mesnetsiz ifadeler kullanıldığı için ilgili kişiye gönderilmeyip Kurumda muhafaza edilmesi*" şeklindeki kararlar engellendiği iddiasına ilişkin başvuranın Bolu İnfaz Hakimliğine başvurarak itiraz ettiği ve İnfaz Hakimliği tarafından şikayetin kabulü yönünde karar verildiği böylelikle söz konusu talebinin yargı organlarınca uygun görülerek gönderilmek istenen faksın ilgili kişiye gönderildiği anlaşılmıştır. İhlal iddiasına konu uygulamaların düzeltilmesi amacıyla işletilen başvuru süreçlerinin nihayete erdirilmesinde belirli bir sürenin geçmesinin anlaşılır olduğu dikkate alınarak başvuranın, talebinin yerine getirilmesinde gecikme yaşandığı iddiasının ne tür bir zarara yol açtığı konusunda yeterli dayanak sunmadığı, bu açıdan ayrıca bir inceleme yapılmasına gerek olmadığı ve İnfaz Hakimliğinin verdiği kararlar hak kaybının ortadan kalktığı değerlendirilmektedir.

14. Başvuranın dilekçesi, yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte ele alındığında; 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesi ile Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 39'uncu maddesine uygun olarak, başvuranın, başvurusuna konu iddia ve talepleri hakkında uygulamanın düzeltilmesi amacıyla başvuru yolunu işlettiği, talebin yargıya intikal ettiği ve lehine verilen karar sonrasında talebinin yerine getirildiği anlaşıldığından mezkûr Yönetmelik'in 48'inci maddesi gereği yargı organlarınca karara bağlanan bir uyuşmazlığa ilişkin olan başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

18/7/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alışan TİRYAKİ
Daire Bařkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŐ
Üye

e-imzalıdır

İsmailAYAZ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye